

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **M. A. H. A.,** nar. X
státní přísl. X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 11. 2. 2020, č. j. OAM-515/ZA-ZA15-K09-PD2-2015

takto:

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2020, č. j. OAM-515/ZA-ZA15-K09-PD2-2015, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 11. 2. 2020, č. j. OAM-515/ZA-ZA15-K09-PD2-2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 53 a odst. 4 zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) rozhodl, že se doplňková ochrana neprodlužuje.

II. Žaloba

2. Žalobce namítal, že skutečnosti ohledně svého působení v Národní bezpečnosti ve spojitosti s únosem svého syna nezmínil dříve, neboť v rámci prvního řízení o mezinárodní ochraně se obával toho, že by mu to mohlo uškodit. V řízení o prodloužení doplňkové ochrany pak již s ním pohovor proveden nebyl. Žalobce měl navíc při výsledku vždy tlumočníka, který mluvil mírně odlišným dialektem, a tudíž se některé vypovězené detaily ztratily v překladu. Žalobce dále uvedl, že v době pobytu v ČR na základě dlouhodobého víza měl irácký pas, který mu však byl ukraden v roce 2012 v Praze na letišti. V současné době nemá k dispozici dokumenty prokazující ztrátu, poté, co je bude mít k dispozici, tak je předloží. Nový pas mu v Iráku pomohl vyřídit jeho známý. Nový pas mu byl ukraden v roce 2015 ve Vídni, přičemž v současné době nemá k dispozici doklady prokazující ztrátu. O mezinárodní ochranu přitom požádal v červnu 2015. Od doby udělení doplňkové ochrany se žalobce již do Iráku nevracel.
3. Žalobce se dále rovněž vyjádřil k situaci v zemi původu. Především uvedl, že situace v zemi původu je i nadále velmi špatná a nedá se považovat ani vzdáleně za bezpečnou pro civilisty, kteří trpí každodenními útoky z nepřátelených stran. Žalobce k tomu odkázal na řadu zdrojů, které tuto skutečnost potvrzují. I doporučení Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 3. 1. 2020 varuje občany před cestou do Iráku. Z žalobcem uvedených informací pak plyne, že situace v Iráku se ani zdaleka nestabilizovala a vláda není schopna poskytnout ochranu před útoky IS s dalšími ozbrojenými skupinami, které útočí na civilisty. Nepokoje v zemi také naznačují, že politická stabilita je velmi křehká. Některé ze zpráv pak nadále prohlašují, že v Iráku trvá vnitřní konflikt, při kterém není stát schopen ochránit své občany před svévolným a nerozlišujícím násilím.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný především uvedl, že na podkladě shromážděných aktuálních informací o zemi původu dospěl k závěru, že Irácká republika se již nenachází v situaci mezinárodního či vnitřního konfliktu, a tudíž není naplněna jedna ze základních podmínek prodloužení doplňkové ochrany. Je sice pravdou, že v Iráku ještě dochází v omezené míře k určitým násilnostem, avšak to již není možné hodnotit jako svévolně – nerozlišující násilí představující pro žalobce vážné, individuální ohrožení jeho života nebo tělesné integrity v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu v zemi původu. Žalovaný v této souvislosti i poukázal na značné počty osob vracejících se do Iráku ze zahraničí.
5. Žalovaný dále uvedl, že vysvětlení, z jakého důvodu se žalobce se nezmínil o svém působení v Národní bezpečnosti během prvního řízení, považoval za nelogické a účelové. Žalobce byl na své působení u této složky tázan rovněž v pohovoru týkající se prodloužení doplňkové ochrany. Žalobce si rovněž v průběhu celého řízení nestěžoval na tlumočníka a protokoly bez připomínek podepsal. Žalovaný proto i tuto námitku považoval za důvodnou. Žalobce rovněž i poté, co mu byla udělena doplňková ochrana, opakovaně cestoval do Iráku v rámci svých služebních cest (naposledy koncem roku 2016). Žalovaný závěrem odkázal na rozsudky Krajského soudu v Ostravě, které v obdobných věcech

iráckých žadatelů, jejich žaloby zamítnul jako nedůvodné, přičemž kasační stížnost byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č.j. 1 Azs 389/2018-38 či odmítnuta (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2019, č.j. 4 Azs 299/2019-47).

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
7. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
8. Soud při svém rozhodování vyšel především z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2021, č.j. 9 Azs 390/2020-53, který se zabýval obdobnou věcí (rozhodnutí žalovaného ze dne 20. prosince 2019 o neprodloužení doplňkové ochrany). Nejvyšší správní soud v rozsudku především uvedl: „[12] Podle § 23c odst. 1 písm. c) zákona o azylu jsou podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného mimo jiné *přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem*. Tyto informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. února 2009 č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Zastaralá je „taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změnila situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let“ (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. srpna 2017 č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2020 č. j. 6 Azs 109/2019 - 74). Nejvyšší správní soud též připomíná, že zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu je stát, tedy žalovaný [srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. července 2005 č. j. 5 Azs 116/2005 - 58 či ze dne 25. dubna 2019 č. j. 5 Azs 207/2017 - 36 a čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“)].

[13] Žalovaný vycházel z informace OAMP: Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj ze dne 1. června 2018, informace OAMP: situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty ze dne 18. března 2018, informace MZV ČR ze dne 6. listopadu 2018 č. j. 133066/2018-LPTP, výroční zprávy Amnesty International 2018 ze dne 22. února 2018, zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2018 z ledna 2018, zprávy Mezinárodní organizace pro migraci, údaje o zemi – Irák, 2018 a informace ČTK: Bezpečnostní situace v Iráku je zralá pro návrat uprchlíků ze dne 18. prosince 2018. Tyto zprávy popisují vývoj událostí v letech 2017 a 2018. Informace ČTK: Irák zpřístupnil veřejnosti zelenou zónu v Bagdádu je datována ke dni 4. června 2019, je tedy o půl roku starší než rozhodnutí žalovaného. Žalovaný dále

mezi podklady, z nichž vycházel, zmínil i informaci ČTK: Úřady v Iráku přiznávají přes 100 mrtvých a 6000 raněných ze dne 6. října 2019, avšak z jeho rozhodnutí nevyplývá, že by z ní vyvozoval nějaká zásadní skutková zjištění, vycházel především z výše zmíněných zpráv staršího data.

[14] Městský soud v rámci posouzení situace v Iráku odkazoval na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že důvod, pro který byla stěžovateli původně udělena doplňková ochrana, tedy konflikt s Islámským státem, již pominul (srov. rozsudek ze dne 16. května 2019 č. j. 1 Azs 389/2018 - 38 a na něj navazující usnesení ze dne 6. června 2019 č. j. 1 Azs 46/2019 - 59, ze dne 24. června 2020 č. j. 5 Azs 421/2019 - 30, ze dne 26. června 2019 č. j. 10 Azs 135/2019 - 31, ze dne 13. srpna 2020 č. j. 9 Azs 156/2020 - 40 či ze dne 22. října 2020 č. j. 7 Azs 37/2020 - 32). Avšak jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. dubna 2013 č. j. 6 Azs 15/2013 - 35, jestliže během posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany vyjdou najevo skutečnosti, které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany z jiného důvodu, než pro který byla tato ochrana původně přiznána, pak správní orgán nemůže žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítnout bez toho, že by se argumentačně vypořádal také s možností udělení doplňkové ochrany z onoho jiného (nového) důvodu. V případě kladného posouzení pouze prodlouží doplňkovou ochranu s odvoláním na tento nový důvod.

[15] Městský soud se tedy stejně jako žalovaný nesprávně zaměřil pouze na porážku Islámského státu a nehodnotil další vývoj v Iráku. Judikatura citovaná městským soudem se navíc týká rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany vydaných v období od 2. července 2018 do 23. července 2019. Nyní posuzované rozhodnutí bylo vydáno až na konci prosince 2019, přičemž stěžovatel v žalobě uváděl, že bezpečnostní situace v Iráku se zhoršila právě na podzim roku 2019. Na tuto námitku městský soud nijak nereagoval a potvrdil závěry žalovaného na základě informací o zemi původu stěžovatele, které však o vývoji na podzim roku 2019 nic neříkají.

[16] Nejnovější judikatura správních soudů přitom již reflektuje, že bezpečnostní situace v Iráku na konci roku 2019 neodpovídala stavu popsanému ve zprávách, z nichž vycházel žalovaný. Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21. února 2020 č. j. 62 Az 9/2020 - 30 zrušil rozhodnutí žalovaného o neprodloužení doplňkové ochrany (udělené v srpnu 2017 s ohledem na probíhající konflikt s Islámským státem), které bylo opřené o stejné informace o zemi původu jako rozhodnutí napadené nyní. Krajský soud dospěl k závěru, že tyto informace nebyly aktuální, přičemž poukázal na doporučení Ministerstva zahraničních věcí ze dne 3. ledna 2020 týkající se cest českých občanů do Iráku. Toto doporučení sice bylo vydáno až po nyní přezkoumávaném rozhodnutí žalovaného, avšak zmiňuje se o *dlouhodobě nepříznivé* bezpečnostní situaci, což v zásadě odpovídá tvrzení stěžovatele, že se situace v Iráku zhoršuje minimálně od října 2019. Kasační stížnost žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě odmítl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 3. prosince 2020 č. j. 10 Azs 327/2020 - 24 pro nepřijatelnost, přičemž poukázal právě na dynamický vývoj situace v tak neklidné zemi, jako je Irák.

[17] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný nedostal své povinnosti opatřit si dostatečně aktuální informace o zemi původu stěžovatele. Vycházel totiž ze zpráv, které popisovaly stav v letech 2017, 2018 a v první polovině roku 2019, a zaměřil se především na porážku Islámského státu, ačkoli situace v Iráku, přesněji řečeno v celém regionu, v němž tento stát leží, rozhodně není stabilní a Islámský stát nebyl a není jedinou tamní aktivní ozbrojenou skupinou (což lze považovat za obecně známku

skutečnost). Žalovaný proto měl ověřit, zda se na konci roku 2019 situace nezměnila a není na místě důvody pro prodloužení doplňkové ochrany stěžovatele opětovně zvážit, k čemuž však nestačí jediná zpráva od ČTK z října 2019, jejímž obsahem se žalovaný navíc příliš nezabýval.“

9. Soud k věci uvádí, že v posuzovaném případě žalovaný vycházel ze stejných zpráv, jaké jsou uvedeny v odstavci 13 rozsudku Nejvyššího správního soudu. Žalovaný navíc doplnil Informaci ČTK: Iránská odplata: Irácké základny s vojáky USA zasáhly rakety ze dne 8. 1. 2020. Z rozhodnutí žalovaného přitom nevyplývá, že by ze z této informace ČTK či informace ČTK: Úřady v Iráku přiznávají přes 100 mrtvých a 6000 raněných ze dne 6. října 2019 vyvozoval nějaká zásadní skutková zjištění. Žalobce v žalobce odkázal na doporučení Ministerstva zahraničních věcí ze dne 3. ledna 2020 týkající se cest českých občanů do Iráku, které hovoří o *dlohodobě nepříznivé* bezpečnostní situaci a že se situace v Iráku zhoršuje minimálně od října 2019. Žalobce v žalobě přitom poukazoval na velmi špatnou situaci v zemi původu. Jak plyne i ze shora citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu tak měl žalovaný ověřit, zda se situace na konci roku 2019 a začátku roku 2020 nezměnila a není důvod k prodloužení doplňkové ochrany žalobce. K tomu však nestačí dvě zprávy ČTK, jejichž obsahem se žalovaný příliš nezabýval. Soudu proto nezbylo než rozhodnutí žalovaného zrušit.
10. Soud naopak souhlasí se žalovaným, že žalobce mohl již v původním řízení uplatnit skutečnost, že byl členem Národní bezpečnosti. A pokud tak neučinil, snižuje to věrohodnost jeho azylového příběhu. Stejně tak žalobce sám v pohovoru uvedl, že Irák naposledy navštívil koncem roku 2016, což je už v období, kdy mu byla udělena doplňková ochrana. K námitce týkající se nedostatků tlumočení soud uvádí, že žalobce mohl již v průběhu pohovoru a dále v probíhajícím řízení na tuto skutečnost upozornit, což však neučinil. Poukazoval-li žalobce v žalobě na opakovanou ztrátu cestovního dokladu, což chtěl prokázat příslušnými doklady, až je bude mít k dispozici, tak je může doložit v další řízení žalovanému.

V. Závěr a náklady řízení

11. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s.ř.s.).
12. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl výrokem II. dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobci, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, žádné náklady řízení nevznikly a ani jejich náhradu nepožadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 9. února 2022

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce